

List Brunona Schulza do Ludwika Lillego z 2 września 1938 roku

Drohobycz, 2 IX 1938
Floriańska 8

Drogi i kochany Panie!

Niech Pan nie bierze mi za złe, że wyjechałem z Paryża¹, nie pożegnawszy się [z] Panem. Mam od dawna fobię przed scenami pożegnania i unikam ich zawsze, jeżeli tylko mogę. Wyjechałem zeszłego piątku rano.

Z wielką przyjemnością odczuwałem, że darzy mnie Pan sympatią, że chętnie przebywał Pan w moim towarzystwie. I ja czułem się dobrze i bezpiecznie u Pana, choć Pański pesymizm udzielał mi się i zarażał smutkiem. Ale był to jakiś pesymizm łagodny i nieszkodliwy – raczej statyczny i światopoglądowy, niż dynamiczny i afektywny.

Jestem już znowu w Domu, zamknięty w małym i bezpiecznym kręgu horyzontu drohobyckiego. Zaczynam pracę szkolną. Jest jesień i wszędzie kwitną astry i dalie. Radzę Panu koniecznie wyjechać kiedyś na prowincję, choćby do Wersalu. Zamku Pan może nie oglądać, ale miasteczko jest czarujące. Tam bym chciał mieszkać. Niech Pan zamieszka na prowincji francuskiej, jeżeli Pan już koniecznie chce być we Francji i blisko Paryża. Zobacz Pan, jak tam cudownie. Musi też być taniej, jak w Paryżu.

Czy Czarski² coś odpisał na nasz list? Jeżeli nie, to bardzo to jest do niego podobne. Może by Pan napisał do Winklera³ na adres „Pionu” Warsz. Chmielna 33⁴.

Cieszyłoby mnie, gdyby Pan coś kiedyś napisał. Bardzo serdecznie pozdrawiam i ściskam

Bruno Schulz

---

1 Schulz wyjechał z Paryża 26 sierpnia 1938 roku.

2 Wacław Czarski (1894–1949) – w latach dwudziestych współorganizator i właściciel wydawnictwa, później redaktor naczelny „Tygodnika Ilustrowanego”. Zmarł na emigracji.

3 Konrad Winkler (1882–1962) – malarz, teoretyk i krytyk sztuki, współtwórca grupy artystów malarzy Formiści Polscy.

4 „Pion” – tygodnik literacko-społeczny wydawany w Warszawie w latach 1933–1939.

Tekst listu oraz przypisy według wydania: Bruno Schulz, *Dzieła zebrane*, tom 5: *Księga listów*, zebrał i przygotował do druku Jerzy Ficowski, uzupełnił Stanisław Danecki, Gdańsk 2016. Przypisy oznaczone inicjałami S.D. opracował Stanisław Danecki, J.J. – Jerzy Jarzębski.